

[A média munkásai és a médiatudatosság]

DR. HABIL. KOLTAY TIBOR, PhD
Eszterházy Károly Egyetem, főiskolai tanár
E-mail: koltay.tibor@uni-eszterhazy.hu

Abstract (Media Workers and Media Literacy)

This paper is a follow-up to a recent writing by Géza Balázs, titled “The end of Traditional Media and its Consequences”. Displaying varied arguments, but without aiming at providing an exhaustive explanation, it is asserted that – despite imminent threats – it is premature to decide if the traditional, professional journalism will be supplanted by civic journalism or by social media outlets. Beside of this, it is pointed out that media workers, regardless of their being professional or citizen journalists, as well as media consumers need to be guided by media literacy, news literacy and information literacy.

Keywords *professional journalism; citizen journalists; media literacy; news literacy; information literacy*

Rezumat (Lucrătorii din mass-media și educația mediatică)

Articolul este o reflecție asupra unui studiu recent semnat de Géza Balázs: Sfârșitul mass-mediei tradiționale și consecințele ei. Prezentând diverse argumente, dar fără a formula o explicație exhaustivă, autorul afirmă că în ciuda unor amenințări iminente, este prematur să decidem dacă mass-media tradițională și jurnalismul profesional vor fi substituite de jurnalismul participativ sau social media. Pe lângă acest lucru, autorul subliniază că lucrătorii din mass-media și consumatorii media trebuie să fie ghidați de educația mediatică.

Cuvinte cheie *jurnalism profesional, jurnalism participativ, educația mediatică*

Bevezetés

Nemrégiben megjelent esszéjében Balázs Géza (2018) több kérdést tett fel, amelyek közül dolgozatom szempontjából a következő kettő különös figyelmet érdemel:

- Mi vezetett a hagyományos újságírás felszámolódásához?
- Mi lesz az újságírással mint szakmával?

Ezek a kérdések lényegében ugyanannak a jelenségnek a két oldalát, nevezetesen az újságírói munka megváltozásának okát és a technológiai változásokból eredeztethető társadalmi hatását mint okozatot érintik. Megválaszolásuk szük-

ségessége viszont motivációul szolgált számomra ahhoz, hogy írásomban – bár Balázs Géza megközelítésről némileg eltérő szempontok alapján gondolkozva, de – többféle érvelést felmutatva, a teljesség igénye nélkül és közvetett módon vázoljam fel, hogy milyen változásokon ment át korunkban az újságírói munka. Egyúttal alá kívánom viszont húzni, hogy a média „munkásainak” – ahogy az újságírókat az újmédia korában nevezzük – szüksége van arra, hogy tevékenységükben a médiatudatosság (médiaműveltség, media literacy) és a vele rokon műveltségek (írástudások) vezéreljék őket, függetlenül attól, hogy a hivatásos vagy a civil újságírók soraiból kerülnek-e ki.

Mindezeket figyelembe véve, először az újságírást körülvevő társadalmi és médiakörnyezetről szólok, majd vázolom az amatőrök és a szakemberek egymástól való megkülönböztetésének néhány kérdését. Ezt fogja követni a civil újságírás jellemzőinek viszonylag részletes bemutatása. Végezetül pedig kitérek a médiatudatosság szerepére.

A társadalmi és médiakörnyezet

Kétségtelen, hogy a múltban az újságírók által létrehozott információk áramlása egyirányú volt, mivel célközönsége – a kisebb mértékű és viszonylag ritka visszacsatolástól eltekintve – az információk befogadója volt (Maksl 2019). Ez a helyzet azonban megváltozott, mivel a digitális technológiák gyakorlatilag mindenki számára lehetővé teszik, hogy híreket és más médiatartalmakat állítson elő és tegyen közzé. Ennek egyik következménye, hogy megkérdőjelezhetővé vált annak lehetősége, hogy egyértelműen meg tudjuk húzni az újságírók és nem újságírók közötti választóvonalat (Tófalvy 2016).

A technológiai változások hatása abban is megnyilvánul, hogy nem kell mindig és feltétlenül különbséget tennünk szöveges információ és képi médiatartalmak között akkor, amikor ezek általános jellemzőiről beszélünk, ezért a legtöbb esetben, amikor információról beszélek, médiatartalmakat (is) értek (érthetek) alatta, és vice versa, a *médiatartalmak* kifejezés információt is takar vagy takarhat. Ennek egyik fő oka az, hogy korunkban a távközlés, a számítástechnika és az elektronikus média hálózati információs és kommunikációs technológiákként egyesültek (Livingstone–Van Couvering–Thumin 2008), amivel az információk és az egyéb (főként képi) médiatartalmak közötti különbségek egyre inkább elmosódnak, az értelmezés szintjén legalábbis. Részben ez a konvergencia okozza azt, amit Tófalvy Tamás (2015) is aláhúz, nevezetesen, hogy alig van esélye annak, hogy az információk előállítóit az általuk használt eszközök alapján azonosítani tudjuk.

A konvergenciák nemcsak az információ és média világot érintették, hanem az adatokkal kapcsolatos szemléletünket is befolyásolják. Az adatokra ugyanis hagyományosan úgy tekintettünk, mint az információ és a tudás szintje alatt elhelyezkedő elemekre, amelyeknek nincsen jelentése (értelme) vagy értéke, mivel nincs kontextusuk, és nem rendelkeznek interpretációkkal. Ez a szemlélet azonban megváltozott, ami annak tudható be, hogy a számítógépek feldolgozóképesége már lehetővé teszi adatok, ideértve az úgynevezett nagy adatok (big data) haté-

kony kezelését is (Hjørland 2019). Bizonyosak lehetünk abban, hogy ez a tény is befolyással lesz a média és az újságírás jövőjére.

A változásokkal kapcsolatos gondolkodásunkat már most is érinti az a tény, hogy nemcsak azt tapasztaljuk, hogy információk könnyen, speciális szakértelem nélkül is előállíthatók, hanem az információk sokak szerint túl nagy mennyiséggel is szembe kell néznünk. A túl sok információ ugyanis túlterhelést okoz(hat), bár ennek káros hatása vitatható (Koltay 2017). Igazán jelentős probléma viszont az, hogy nem rendelkezünk megfelelő szűrőkkel arra, hogy a felénk áramló információtömegeből ki tudjuk választani a megbízható és számunkra hasznos információkat (médiatartalmakat). Az is gondot okozhat, hogy nem megfelelően használjuk a rendelkezésünkre álló szűrőket, mivel sokakban nincsenek meg az értelmes válogatást megalapozó kritikai gondolkodáshoz szükséges beállítódások, sőt annak sincsenek tudatában, hogy ezek léteznek (Davis 2012). A válogatás és szűrés problémája, amely az *információs műveltség* alapkészsége azért is kulcskérdés, mert az információ felhasználóinak önállóan kell dönteniük az információ releváns vagy irreleváns, értékes vagy értéktelen voltáról, mivel a digitális média korában a kapuőrök (lektorok, könyvtárosok) szerepe radikálisan lecsökkent, pedig korábban ők voltak azok, akik ennek a feladatnak egy részét elvégezték (Badke 2004). A szűrés szükségessége és a kapuőrök szerepe pedig éppen a civil újságírás kapcsán került ismét reflektorfénybe.

Amatőrök és szakemberek

A hivatásos (professzionális, profi) és a civil újságírás (citizen journalism) közötti különbségeket nagy általánosságban az amatőrök és a szakemberek egymástól való megkülönböztetésének tükrében is nézhetjük.

A különbségtétel egy-egy szakterület hivatásos és amatőr művelői közötti mindig is megvolt, sőt viszonylag egyértelműnek volt mondható, viszont ma már ezek a jellemzők a korábbinál gyorsabban és nagyobb mértékben változnak.

Andrew Keen (2007) klasszikus meghatározása szerint amatőr az, aki szereti azt, amit csinál, viszont nincs elvégzésére képesítve, vagy legalábbis nem fontos, hogy rendelkezzen ilyen képesítéssel (Keen 2007). Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy egy amatőrnek ne volna releváns szakértelme, viszont általában jellemző, hogy az adott területen nem kapott formális képzést és/vagy nem fért/fér hozzá fontos eszközökhöz vagy tudáshoz (Brabham 2012).

Az amatőrökkel szembeállítható kategória képviselői, a szakemberek (profik) egy meghatározott szakma, tudományterület, hivatás („professzió”) művelői, akik rendelkeznek valamilyen – az adott munka elvégzéséhez szükséges – tudással és készségekkel, továbbá megélhetésük forrása az adott professzió gyakorlása. Nekik ismerniük kell az adott professzióhoz kötődő viselkedési szabályokat, amelyeket többnyire az adott terület szakmai szervezetei alkotnak meg, és amelyeknek a betartásáról ezek a szervezetek gondoskodnak.

A *civil újságírás* megnevezés ennek megfelelően „az intézményi vagy szakmai háttér nélküli, online tartalomelőállítói tevékenységek” körének legelterjedtebb címkéje (Tófalvy 2015, 75).

A civil újságírás néhány jellemzője

Az amatőrök részvétele éppen az újságírásban példázza leginkább plasztikus módon a közöttük és a szakemberek közötti összetett viszonyt, amelyet a közösségi média erőteljes jelenléte folytán – némileg ellentmondásos módon – az együttműködés és a szembenállás jellemez. A közösségi médiaplatformok széles körű elterjedtsége volt ugyanis az a tényező, amely a hagyományos értelemben vett amatőrök által végzett, független, újságírói jellegű tartalomszolgáltatás szélesebb körű elterjedését hozta magával. A tág értelemben vett amatőrök ennek megfelelően részt vesznek a nagyközönséghez eljutó hírek és információk létrehozásában, elemzésében és terjesztésében. A *civil újságírás* gyűjtőnév számos tevékenységet takar, így információk blogokon, a közösségi média platformjain vagy online fórumokon történő megosztását, professzionális hírszolgáltatók vagy állampolgári csoportok által szervezetek részvételén alapuló médiaprojektjeit, valamint a közösségi médiában folyó címkézést és „lájkolást”, továbbá híryananyagok és más tartalmak megosztását. Bár a civil újságírók tevékenysége sokszor elkülönül a hivatásos újságírók munkájától, sőt jellemezheti a sajtó fő áramával való szembenállás, az amatőr tudósítások a hivatásos újságírás szűrőin átjutva is napvilágra kerülhetnek. A tevékenységek egy részét tehát hivatásos újságírók koordinálhatják, vagy lehet szó profi szerkesztők által szűrt tartalmakról is (Roberts 2019).

A civil újságírás kezdetét sokak szerint onnan számíthatjuk, amikor Los Angelesben George Holliday saját videokamerájával felvette azt, ahogy 1991. március 3-án négy rendőr brutálisan összevert egy Rodney King nevű férfit. A felvételt aztán szerkesztett formában adta le egy helyi tévétársaság.

Civil újságírók már az internet megjelenése és széles körű elterjedése előtt is voltak, viszont kisszámú közönséget vagy réteggözönséget értek el, így kívül maradtak a közbeszéd és a nyilvánosság fő sodrán, továbbá a professzionális média látókörébe sem kerültek be. A civil újságírásnak a professzionálistól való elkülönítése iránti igény akkor jelent meg, amikor már nem több különböző és egymástól radikálisan eltérő méretű közönséghez szólt, hanem négy platformon (nyomtatott sajtó, rádió, televízió, internet), széles rétegekhez volt képes eljutni (Tófalvy 2015).

A hivatásos újságírókat gyakorta aggasztja, hogy jelen van a civil újságírás, amelynek sokszor rossz hírét is keltik. Kétségtelen, hogy a civil újságírással gyakran együtt jár a szubjektív hozzáállás, amely néhány esetben alapvető szakítást jelent az újságírás professzionális gyakorlatával. Az sem ritka, hogy a civil újságírást a professzionális újságírás olyan versenytársának tekintik, amelyik megkérdőjelezi annak felülről lefelé szervezendő struktúráját. Természetesen ott vannak azok a félelmek is, hogy a civil újságírás gyengíti a hivatásos újságírók jogi védelmét, és a civil újságírás nem fogja ugyanazt a védelmet kapni, mint amit a hivatásos újságírók élveznek. Felmerül az is, hogy a civil újságírók működése gyengíti a hivatásos újságírás gazdasági modelljeit, és végső soron eltűnéséhez vezet majd (Roberts 2019).

Az újságírói diskurzus ezért általában hangsúlyozza, hogy továbbra is szükség van a magas szintű szakmai készségekre, kiemelve, hogy a felhasználók által

létrehozott tartalmakat, amelyeket többnyire a professzionális tartalmaktól elkülönítve kezelnek, szakembereknek kell jól kicsiszolt és megbízható anyagokká formálniuk (Compton–Benedetti 2010).

Nem szabad elfelejtenünk azonban, hogy a civil újságírók által létrehozott tartalmak – hasonlóan más, a felhasználók által létrehozott tartalmakhoz – nem függetlenek a közvetítőktől, hiszen a fogyasztói társadalom részét képezik. Ráadásul számos, jelenleg is professzionális újságíróként dolgozó vagy volt professzionális újságíró civil újságíróként is működik. Ez arra utal, hogy az amatőrökre épülő hírszolgáltatás nem fogja meghaladottá tenni a professzionális újságírást. Ugyanakkor az amatőr tartalmak növekvő fontosságát várhatóan megváltoztatja annak módja, ahogyan az igazságról gondolkozunk, és ahogyan meghatározzuk azt. Éppen ezért a professzionális újságírók választhatják azt a stratégiát, hogy befogadják az amatőrök munkáit a média fő áramát jelentő csatornába, sőt ösztönözik is a részvételüket (Wahl-Jørgensen 2015).

A közösségi média befolyásának hatására a felhasználók által előállított fényképek és videók jelentős szerephez jutottak, és jelen is vannak a sajtóban. Az amatőr fotók és videók rendszeresen megjelennek a hírekben, főként akkor, ha profi képek nem állnak rendelkezésre vagy nem felelnek meg a célnak, ami különösen gyakori a helyi és globális válsághelyzetek esetében. A hírmédiában azonban, az amatőr fotókat gyakran olyan nyers, kiegészítő anyagként kezelik, amelyet le kell „fordítani”, hogy professzionális tartalom legyen belőlük. Ez arra utal, hogy a hivatásos újságírók ugyanolyan módon használják fel az amatőrök által készített képeket, mint ahogy az utcán nézelődő civilek megállapításait szokták az írott sajtóban kezelni (Schmieder 2015).

Bár a profik és az amatőrök nézőpontjai bizonyos értékek tekintetben eltérnek egymástól, a fotóújságírás értékeiről azonos a véleményük, és lényegében azonos tevékenységet végeznek. A civil fotóújságírók ugyanis megfelelő készségekkel rendelkeznek, és professzionális kollégáikat tekintik modellnek. A civil fotóújságírók nem is tekinthetők teljesen amatőröknek, ezért a szakemberek messze nem olyan mértékben állnak ellent bizonyos amatőr értékeknek, mint ahogy azt gondolnánk (Mortensen 2014). A képi anyagok közlése terén tehát jóval kevesebb ellentétet tapasztalunk, viszont valószínűsíthető, hogy mindez a civil újságírók teljes körét és az összes műfajt tekintve már nem igaz.

Médiatudatosság, hírfogyasztási írástudás és információs műveltség

Miközben be kell látnunk, hogy az embereknek joguk van arra, hogy megmutassák magukat a médiában, sokan közülük ezt nem tudják ténylegesen és hatásosan megvalósítani, mivel nincsenek médiaműveltségi készségeik (Roberts 2019).

Korunk eszményi médiafogyasztójának (aki egyúttal a média előállítója is) a következő ideált kellene követnie:

- Új üzeneteket hoz létre, annak ismeretében, hogy miként lehet a kreatív és innovatív tartalom előállításához a szükséges forrásokat felhasználni.
- Kritikusan viszonyul a kapott és az általa küldött tartalmakhoz.

- Megfigyeli az üzenetek létrehozásának és kibocsátásának folyamatait, jellemzőit és hatását.
- Kiválasztja a megfelelő tartalmakat.
- Összehangolja a minőség, az egyenlőség, az integráció kritériumait, azaz, hogy üzeneteit lehető legnagyobb mértékben kívánja terjeszteni.
- Kezeli az új kommunikációs médiumokhoz igazított technológiai eszközöket.
- Azonosítja a sztereotípiákat, elítélendő gyakorlatokat, az üzenetek igazságtartalmának hiányát vagy az azzal való visszaélést (García-Ruiz-Ramírez-García-Rodríguez-Rosell 2014: 16–17).

Annak tudatosítása, hogy mennyire fontos az, hogy kritikus szemmel tudjuk kezelni a mindennapos médiafogyasztás eredményeként megszerzett élményeinket, és tudatában legyünk a médiaüzenetek konstruált jellegével (Bawden 2001), a médiaműveltség (és vele a médiatudatosság oktatásának) legfontosabb célja.

Bár a hírek kritikai elemzése régóta a médiaműveltség része, a *hírfogyasztási írástudás* (news literacy) önálló megközelítésként is megjelent századunkban (Z. Karvalics 2012). Akár a fenti követelmények alapján is, de önmagában is tekinthetjük a médiaműveltség részének, és a szűkebben értelemben vett újságírás is tárgya. Részét képezi az is, hogy ismerjük a hírek elemzésének különböző megközelítéseit, továbbá ráirányítja figyelmünket annak szükségességére, hogy elgondolkozzunk a hírek létrejöttének és fogyasztásának körülményein és motivációin (Ashley 2019). A hírfogyasztási írástudás arról a tudásról és azokról a motivációkról is szól, amelyek lehetővé teszik, hogy megértsük az újságírás természetét (Maksl–Ashley–Craft 2015), tehát – elnevezése ellenére – egyaránt fontos a hírek fogyasztói és előállítói számára. A hírfogyasztási írástudás a médiaműveltségen kívül számos, a digitális információk használatát, valamint értékelését leíró és segítő szemlélethez és készségegyütteshez is kapcsolódik (Frechette 2016). Ezek közül nem hagyhatjuk figyelmen kívül a már említett információs műveltséget, amely éppen a fent említett konvergenciák folytán jelentős mértékben közeledik a médiaműveltséghez. Ezt mutatja az információs műveltség egyik új definíciója, amely szerint az a kritikai gondolkodás és a kiegyensúlyozott értékítéletek meghozatalának képessége bármely analóg és digitális információ (ideértve a szóbeli közléseket, az adatokat és a képeket is) felhasználásával kapcsolatban szükséges (CILIP 2018).

Magához a hírfogyasztási írástudáshoz visszatérve látnunk kell, hogy sok arca van. Lényegi feladata ugyanis, hogy a média fogyasztóinak kapaszkodókat adjon a hírek interpretálásához, ami azért is fontos, mert – a források és platformok megnövekedett számán túl – értelmezniük kell mindazt, ami személyes, hétköznapi tapasztalásaikon túl van, tehát a média útján értesülnek róla (Craft 2016). Ugyanakkor a hírfogyasztási írástudás szintjének emelése azt is szolgálja, hogy megmaradjon a hivatásos újságírók által létrehozott tartalmak iránti igény (Maksl–Ashley–Craft 2015).

Éppen ezért felmerül az a kérdés is, hogy miben különbözik egymástól a hivatásos és a civil újságírók értékrendje. A médiaműveltség Potter (2015) által meghatározott három alappillére (a tudástár, a készségek és a locus) közül az

utóbbi nagyban befolyásolja az információfeldolgozást azáltal, hogy meghatározza, mit szűrjünk ki, és mi az, amit mellőznünk kell. Véleményem szerint a demokratikus értékek és az alulról jövő jelleg hangsúlyozása az, ami leginkább elkülöníti a civil újságírók locusát hivatásos társaiétól.

Ugyanakkor a médiaműveltség kompetenciái közül továbbra is kiemelkedő fontossága van annak, ezért ki kell emelnem, hogy az információk megszerzése során az újságírók felelős választásokat hozzanak és reflektáljanak saját kommunikációs viselkedésükre (Hobbs–Cooper Moore 2015). Változatlanul képesnek kell lenniük arra is, hogy korunk új típusú nyilvánosságában megkülönböztessék egymástól a magánjellegű és a közösség elé tárható üzeneteket (Szűts 2018).

Következtetések

A fentiekben bőven láttuk annak jeleit, hogy a hivatásos és a civil újságírók közötti viszony ellentmondásos abban a tekintetben, hogy a közöttük levő különbségek jelentős része megmaradt, miközben közeledtek is egymáshoz. Részen ezt mutatja egyes professzionális újságírók civil újságírókként való működése és a fotóújságírás is.

Amit a hírfogyasztási írástudás céljairól tudunk, szintén jól mutatja, hogy a hivatásos és a civil újságírás viszonya változóban van, anélkül, hogy végleges változásokról beszélhetnénk. A változások kapcsán egyébként is hajlamosak vagyunk megfeledkezni az olyan korábbi gyakorlatokról, mint például a fogyasztók bevonása a hírek előállításába. Ahogy azt Gillmor (2004) is aláhúzza, ez nem új dolog, hiszen a szerkesztők mindig is foglalkoztak az olvasói levelekkel, vagy a rádióhallgatók és tévénezők telefonhívásaival. A részvétel formája természetesen megváltozott, és a lehetőségek tára is kibővült, sőt tudjuk, hogy a közösségi média kifejezetten erre buzdít, miközben motivációja üzleti természetű, tehát nem feltétlenül az információkhoz való hozzáférés valódi kiszélesítése, demokratizálása a célja. Mindazonáltal, nem szükséges, hogy minden újdonság aggodalommal töltsön el bennünket.

Összességében tehát korai volna azt mondanunk, hogy a hagyományos, professzionális újságírás el fog tűnni. Amiben viszont biztosak lehetünk, az az, hogy médiaműveltséggel, hírfogyasztási írástudással (és jelentős részben információs műveltséggel) a média fogyasztóinak és előállítóinak, tehát a hivatásos és a civil újságíróknak is rendelkezniük kell.

Irodalom:

Ashley, Seth (2019): News Literacies. In: The International Encyclopedia of Media Literacy. Hoboken, NJ, Wiley, ieml0173 DOI: 10.1002/9781118978238.ieml0173

Badke, William 2004. Research Strategies: Finding Your Way through the Information Fog, (2nd ed.) Lincoln, NE., iUniverse.com

Balázs Géza (2018): A hagyományos média vége, és ennek következményei. Me.Dok, 3, 5–12.

Bawden, David (2001): Information and Digital Literacies: a Review of Concepts. *Journal of Documentation*, 57(2), 218–259.

Brabham, Daren (2012): The Myth of Amateur Crowds: A Critical Discourse Analysis of Crowdsourcing Coverage. *Information, Communication & Society* 15(3), 394–410.

CILIP (2018). CILIP Definition of Information Literacy 2018. Chartered Institute of Library and Information Professionals, <https://infolit.org.uk/ILdefinitionCILIP2018.pdf>

Compton, James R.–Benedetti, Paul (2010): Labour, New Media and the Institutional Restructuring of Journalism. *Journalism Studies*, 11(4), 487–499.

Craft, Stephanie (2016). The Very Old and Very New Challenge of News Literacy. *Journalism Education* 5(1), 14–15.

Frechette, Julie (2016): From Print Newspapers to Social Media: News Literacy in a Networked Environment. *Journalism Education*, 5(1), 45–60.

García-Ruiz, Rosa–Ramírez-García, Antonia–Rodríguez-Rosell, María (2014): Media Literacy Education for a New Prosumer Citizenship. *Comunicar*, 22(43), 15–23.

Gillmor, Dan (2004): *We the Media. Grassroots Journalism by the People, for the People*. Sebastopol, CA, O'Reilly Media.

Hjørland, B. (2019). Data (with Big Data and Database Semantics). *Knowledge Organization*, 45(8), 685–708.

Hobbs, Renee–Cooper Moore, David (2015): *A médiaműveltség felfedezése*. Budapest, Wolters Kluwer.

Keen, Andrew (2007): *The Cult of the Amateur*. London, Nicholas Brealey Publishing.

Koltay Tibor (2017): Egy „örökzöld téma”: az információs túlterhelés. *Információs Társadalom*, 17(3), 39–54.

Livingstone, Sonja–Van Couvering, Elizabeth–Thumin, Nancy (2008): Converging Traditions of Research on Media and Information Literacies: Disciplinary and Methodological Issues, In: Donald Leu (Ed.): *Handbook of Research on New Literacies*. Hillsdale, NJ, Erlbaum, 103–132.

Maksl, Adam–Ashley, Seth–Craft, Stephanie (2015): Measuring News Media Literacy. *The Journal of Media Literacy Education*, 6(3): 29–45.

Mortensen, Tara Marie (2014): Blurry and Centered or Clear and Balanced? Citizen Photojournalists and Professional Photojournalists' Understanding of Each Other's Visual Values. *Journalism Practice*, 8(6), 704–725.

Maksl, Adam (2019): Digital News. In: *The International Encyclopedia of Media Literacy*. Hoboken, NJ, Wiley, ieml0242 DOI: 10.1002/9781118978238.ieml0055

Potter, W. James (2015): *Médiaműveltség*. Budapest, Wolters Kluwer.

Roberts, Jessica (2019): Citizen Journalism. In: *The International Encyclopedia of Media Literacy*. Hoboken, NJ, Wiley, ieml0242 DOI: 10.1002/9781118978238.ieml0027

Schmieder, Kathrin (2015): Amateur Photographs as Visual Quotes: Does the Rise of Amateur Photography Lead to Fundamental Changes in the News Media? *Journalism Practice*, 9(4), 580–596.

Szűts, Zoltán (2018): *Online: Az internetes kommunikáció és média története, elmélete és jelenségei*. Budapest, Wolters Kluwer.

Tófalvy Tamás (2015): Digitális technológia, kultúra és az újságírás határai: Hogyan formálja a kultúra a technológiát? *Médiakutató*, 16(3), 55–65.

Tófalvy Tamás (2016): Pizsamás bloggerek, hiteles újságírók: az újságírás háttármunkálatainak fogalmi alapjairól. *Szociológiai Szemle*, 26(1), 4–17.

Z. Karvalics László (2012): Információs kultúra, információs műveltség: egy fogalomcsalád értelme, terjedelme, tipológiája és története. *Információs Társadalom*, 12(1), 7–43.

Ennek a tanulmánynak a megírását az EFOP-3.6.1-16-2016-00001 „Kutatói kapacitások és szolgáltatások komplex fejlesztése az Eszterházy Károly Egyetemen” projekt támogatta.